

מסורת הש"ס

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

פה.

עין משפט
נר מצוה

1 א מ"י פ"ה מהלכות
ח"מ ח' ד' סמג עשין
י' ע"ש ע"י ר"פ רמב
פסין ג'

תורה אור השלם

1 ויאמר אליו אל תירא
כי לא תמצאך יד שואל
אבי ואתה המקל על
ישאל ואנכי אהיה לך
למשנה וגם שואל אבי
ידע כי: שמואל א כג ז
2 טוב י' לכל ורשקיו על
כל מעשיו:

3 פרי צדיק עץ חיים
ולקח נפשות חיים:

4 לכן בה אשר י' אם
תשוב ואשיבך לפני
תעמד ואם תוציא יקר
מוזלל כפי תהיה ושוב
הקדא אליך ואתה לא
תשוב אללך:

5 ואני זאת בריתי אותם
אמר י' רחמי אשר עליך
דברך אשר שמתי בפיך
לא ימושו מפיה ומפי
וירק ומפי וירק וירק
אמר י' מעתה ועד
עולם: ישיעיהו נט כא

6 מי האיש החכם ויבן
את זאת ואשר דבר פי
אליו ויגדל על מה
אבדה הארץ נצתה
כמדבר מבלי עבר
ישיעיהו ט יא

לעני רש"י

מישניא (משניא)
ספרה הפה (מחלה).

ר"ש דא דאמרן. דקאמר אתה ארי בן שועל: בני בתירה. נמס' פסחים שהיו נשאים ונשכיל שראו להלל שהיה גדול צמורה ועלה אלן
מכבל עזבו נשאותן ומיניהו נשאו עליהן: דחונו להלל דעדיף מיניהו. והלכות שהיו נשאות מהן צנית המדרש נעלמות מהן ונשין בדבר:
חביבין יסורין. גלה שהועילו יסורין של ר"א שלטנו בו רימה: כלמירסא. אכן צנמקוס קטנים: לפירסא. חולי צנמקוס הפה ושמו
מישניא: אסורירייה. שומר קוסין: כיפסא. מקפוא: עבר קליס. דרבי: לקליסו. דמיוסא: תליא לרשיה צנפני דרבי. החניא את
רשאו תחת כנפי כסותו: אמרי.
ברקיעא: כנשא ביסא. מכנדת
הבית: עדיין בני כרכוסא. היו
מוטלין שם בני חולדה: ואפי' כפי.
דלא אתא מיטרא בהנהו שני: כי הוו
עקרי פוגלא. נון: ממשרא. מן
הערוגה: הוה קיימא בירא מליא
מילא. היתה הגומא עומדת מליא
מיס: שוכרסו צמונה. ממתת יופיו:
אסמיהו דרבי. שהיו קורין אותו רבי
כדי שיתקנה וישים (אל) לנו על ת"ת:
ואלמשיח. מקרו לר' שמעון ללמדו
תורה: כל יומא כוה אמר. אותו
הבן: לקרייהי אנה אביל. טעמיה אני
חפץ לילך: מומי עוונת דא. צנעושה
הנחמי זאת ולא אשאל עוד לילך:
ולוקח נפשות. המלמדו תורה קוטה
לכן: לער מערס. שנמתנהו שם ר'
שמעון בן יוחי ור' אלעזר בנו י"ג
שנה צמס' שבת (דף ג'): שמקפס
אם בני. שהיה רגיל ללמד אקפס
כל בני (ב) כשנצטב: ורבי למא ליה
כולי הא. לחור על בני אחרים
לשאל אס יס לו בן: אס פסוק.
ישאל למוטב צמחקתן ואשיבך אלי
ולפני תעמוד הקב"ה אמר לי שבעמוד
ואתקיים לפניו אס אוכל להשיבכם:
יקר מוולל. ת"ת מע"ה: מפך ומפי
ורעך ומפי ורע ורעך אמר ס' מעשה
ועד עולם. הקב"ה אמר ק' אני ערב
מעשה שלא ימוש עד עולם: ארבעין
פעמים. שלא תפסוק תורה מורעו:
גמרא דכבלי. גמרא שלט: דלא
ניטרדיס. כשעלה לארץ ישראל ללמדו
מפי ר' יוחנן ואמוראין שנאמר ישראל
לא היו בני ממלוקת ועוין זה לזה
כשמן כדאמר' צנעדיקין (דף מד.)
ומיישנין את הטעמים בלא קוסיות
ופירוקין: מקטין מרין שקי. דליישיגולא
הוה: דבר זס. על מה אבדה הארץ:
אמרו

ובני בתירה ויונתן בן שאול רבן שמעון בן
גמליאל הא דאמרן בני בתירה ^אדאמר מר
הושיבוהו בראש ומינוהו לנשיא עליהן יונתן
בן שאול דקא"ל לדוד ואתה תמלוך על
ישראל ואני אהיה לך למשנה ממאי דלמא
יונתן בן שאול דחזא דגריר עלמא בתר דוד
בני בתירה נמי דחונו להלל דעדיף מיניהו אלא רבן שמעון בן גמליאל ודאי
ענוותן הוה אמר רבי חביבין יסורין קבל עליה תליסר שני שית בצמירתא ושבע
בצפרנא ואמרי לה שבעה בצמירתא ושית בצפרנא ^באהורירייה דבי הוה
עתיר משבור מלכא כד הוה רמי כיסתא לחיותא הוה אויל קלא בתלתא מילי
הוה מכון דרמי בההיא שעתא דעיייל רבי לבית הכסא ואפי' הכי מעבר ליה
קליה לקלייהו ושמעון ליה נחתי ימא ואפי' יסורי דר' אלעזר בר' שמעון עדיפי
מדרכי דאילו ר"א בר"ש מאהבה באו ומאהבה הלכו דרבי ע"י מעשה באו
וע"י מעשה הלכו ע"י מעשה באו מאי היא דההוא עגלא דהוה קא ממטו
ליה לשחיטה אול חליא לרשיה בכנפיה דרבי וקא כבי אמר ליה זיל לכך
נוצרת אמרי הואיל ולא קא מרחם ליתו עליה יסורין וע"י מעשה הלכו יומא
חד הוה קא כנשא אמתיה דרבי ביתא הוה ^גשדיא בני כרכוסא וקא כנשא
להו אמר לה שבקינהו כתיב ירחמיו על כל מעשיו אמרי הואיל ומרחם נרחם
עליה כולהו שני יסורי דר' אלעזר לא שכיב איניש בלא זמניה כולהו שני יסורי
דרבי לא איצטרך עלמא למיטרא ^דדאמר רבה בר רב שילא קשי יומא
דמיטרא כיומא דדינא ואמר אמימר אי לאו צריך לעלמא בעו רבנן רחמי
עליה ומבטלי ליה אפי' הכי כי הוו עקרי פוגלא ממשרא הוה קיימא בירא
מליא מיא איקלע רבי לאתריה דר' אלעזר בר' שמעון א"ל יש לו בן לאותו
צדיק אמרו לו יש לו בן וכל זונה שנשכרת בשנים שוכרתו ^הבשמנה אתייה
אסמכיה ברכי ואשלמיה לר' שמעון בן איסי בן לקוניא ^ואחות דאמיה בלא
יומא הוה אמר לקרייהי אנה אביל אמר ליה חכים עברו יתך וגולתא דרהבא
פרסו עלך ורבי קרו לך ואת אמתה לקרייהי אנה אביל אמר ליה מומי עוונת
דא כי גדל אתא יתיב במתיבתא דרבי שמעיה לקליה אמר הא קלא דמי
לקליה דר' אלעזר בר' שמעון אמרו ליה בריה הוא קרי עליה ^זפרי צדיק עץ
חיים ולוקח נפשות חכם פרי צדיק עץ חיים זה ר' יוסי בר' אלעזר בר' שמעון
ולוקח נפשות חכם זה ר' שמעון בן איסי בן לקוניא כי נח נפשיה אמטוהו
למערתא דאבות הוה הדרא לה עכנא למערתא אמר ליה עכנא עכנא פתח
פיך ויכנס בן אצל אביו לא פתחא להו כסבורים העם לומר שזה גדול מזה
יצתה בת קול ואמרה לא מפני שזה גדול מזה אלא זה היה בצער מערה וזה
לא היה בצער מערה איקלע רבי לאתריה דר' מרפון אמר להו יש לו בן לאותו
צדיק שהיה מקפח את בניו אמרו לו בן אין לו בן בת יש לו וכל זונה שנשכרת

בשנים שוכרתו ^בבשמנה אתוהו לקמיה אמר ליה אי הדרת כך יהיבנא לך ברתאי הדר ביה איכא דאמרי
נסבה וגירשה איכא דאמרי לא נסבה כלל כדי שלא יאמרו בשביל זו חור זה ולמה ליה כולי האי דאמר רב
יהודה אמר רב ואמרי לה אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן ואמרי לה אמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר'
יונתן ^אכל המלמד את בן חבירו תורה זוכה ויושב בישיבה של מעלה שנאמר ^אאם תשוב ואשיבך לפני תעמוד
וכל המלמד את בן עם הארץ תורה אפילו ^בהקב"ה גזור גזירה מכבילה בשבילו שנאמר ^בואם תוציא יקר
מוזלל כפי תהיה אמר ר' פרנך אמר ר' יוחנן כל שהוא תלמיד חכם ובנו תלמיד חכם וכן בנו תלמיד חכם
שוב אין תורה פוסקת מורעו ^גלעולם שנאמר ^גואני זאת בריתי וגו' לא ימושו מפך ומפי ורעך ומפי ורע
ורעך אמר ה' מעתה ועד עולם מאי אמר ה' אמר הקב"ה אני ערב לך בדבר זה מאי מעתה ועד עולם
אמר ר' ירמיה מכאן ואילך תורה מחזרת על אכסניא שלה רב יוסף יתיב ארבעין תעניתא ואקריהו לא
ימושו מפך יתיב ארבעים תעניתא אחרני ואקריהו לא ימושו מפך ומפי ורעך יתיב ^דמאה תעניתא אחרני
אתא ואקריהו לא ימושו מפך ומפי ורעך ומפי ורעך אמר מכאן ואילך לא צריכנא תורה מחזרת על
אכסניא שלה ר' יורא כי סליק לארעא דישראל יתיב מאה תעניתא דלשתכח גמרא בבבאיה מניה כי היכי
דלא נטרדיה יתיב מאה אחרניתא דלא לשכוב ר' אלעזר בשניה ונפלין עילוייה מילי דצבורא ויתבי מאה
אחרני דלא נשלט ביה גורא דגיהנם כל תלתין יומי הוה בדיק נפשיה שגר תנורא סליק ויתבי בגויה ולא הוה
שלמא ביה גורא יומא חד יהבו ביה רבנן עינא ואיחרכו שקיה וקרו ליה ^הקטין חריך שקיה אמר רב יהודה אמר
רב ^ומאי דכתיב ^ומי האיש החכם ויבן את זאת ואשר דבר פי ה' אליו ויגידה על מה אבדה הארץ דבר זה
אמרו

